

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie dotyczącej r. pr. X. Y., po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej 17 lipca 2025 r. na posiedzeniu bez udziału stron, wniosku z 13 czerwca 2025 r. SSN Marty Romańskiej o wyłączenie jej od udziału w rozpoznaniu wniosku o zbadanie spełnienia przez SSN Tomasza Demendeckiego wymogów niezawisłości i bezstronności, w sprawie o sygn. akt I ZB 42/25, w trybie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k.

postanowił:

wyłączyć sędzię Sądu Najwyższego Martę Romańską od udziału w sprawie I ZB 42/25

UZASADNIENIE

Pismem z 13 czerwca 2025 r. (data prezentaty) SSN Marta Romańska złożyła wniosek o wyłączenie jej od udziału w sprawie o sygn. akt I ZB 42/25.

W uzasadnieniu podała, że w składzie sądu mającego rozpoznać sprawę I ZB 42/25 (omyłkowo wskazano II ZB 25/25), zasiadają osoby, które objęły urzędy w takich samych okolicznościach co SSN Tomasz Demendecki, okoliczności przytoczone we wniosku dotyczą ich zatem w tym samym stopniu co sędziego, którego spełnianie wymagań bezstronności i niezależności mają badać, a są to: SSN Marcin Krajewski, SSN Małgorzata Bednarek oraz SSN Agnieszka Żywicka.

W ocenie wnioskodawczyni takie ukształtowanie składu orzekającego godzi w interes strony, dobro wymiaru sprawiedliwości i interes publiczny, naraża Polskę na zaskarżenie orzeczenia i konieczność ponoszenia odpowiedzialności przed

ETPCz, w związku z pozbawieniem stron możliwości realizowania prawa do sądu przed organem spełniającym wymagania konwencyjne.

Sędzia SN Marta Romańska wskazała, że nie widzi możliwości orzekania w sprawie w warunkach zagrażających nieważnością postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Okoliczności przedstawione we wniosku uzasadniają wyłączenie sędzi SN Marty Romańskiej.

Sędzia SN Marta Romańska w swoim wniosku oświadczyła, że skład sędziowski wyznaczony do udziału w sprawie I ZB 42/25 zagraża ważności postępowania i w związku z tym nie chce orzekać w tej sprawie z sędziami: SSN Marcinem Krajewskim, SSN Małgorzatą Bednarek oraz SSN Agnieszką Żywicką. Nadmienila, że okoliczności przytoczone we wniosku dotyczą wskazanych sędziów w tym samym stopniu, co sędziego SSN Tomasza Demendeckiego.

Bezstronność sędziego jest stale podkreślana w orzecznictwie sądów powszechnych, Sądu Najwyższego, a także Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W decyzji ETPCz z 5 stycznia 2017 r. *Bodet v. Belgia*, wskazuje się w szczególności na potrzebę stałej troski o to, aby w demokratycznym społeczeństwie sądy wzbudzały zaufanie u stron procesu. Zdaniem Trybunału, w tej mierze art. 6 ust. 1 Konwencji wymaga wprost, aby sądy były bezstronne. Wymóg zachowania bezstronności przejawia się przy tym w dwóch aspektach. Pierwszym jest brak przejawów subiektywnej stronniczości sędziego lub jego osobistych uprzedzeń. Przyjmuje się istnienie domniemania takiej osobistej bezstronności do czasu przedstawienia dowodu przeciwnego. Sąd musi być również obiektywnie bezstronny, tj. dawać wystarczające gwarancje, by wykluczyć wszelkie uprawnione wątpliwości w tej mierze (postanowienie SN z 17 stycznia 2018 r., III KK 244/17, OSNKW 2018, nr 3, poz. 26).

Instytucja wyłączenia sędziego z powodu uzasadnionych wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie jest uregulowana w art. 41 § 1 k.p.k. Wyłączenie sędziego może mieć miejsce w sytuacji, gdy ujawnią się okoliczności o takim charakterze, że brak jest możliwości przekonania każdego rozsądnie myślącego, kto powziął wątpliwości co do bezstronności, że z całą pewnością nie wpłyną one na obiektywizm rozpoznania sprawy i treść rozstrzygnięcia kończącego

postępowanie (zob. postanowienie SN z 11 września 2019 r., I DO 44/19, Lex nr 2729821).

Do zastosowania art. 41 § 1 k.p.k. jest konieczne uprawdopodobnienie wystąpienia okoliczności, która z istoty swej ma charakter zagrażający bezstronności sędziego w ramach zewnętrznie uzasadnionego przekonania (wyrok SN z 19 lipca 2017 r., V KS 7/17, Lex 2340622; wyrok SN z dnia 25 lutego 2015 r., III KK 351/14, Lex 1665591).

Argumenty sędzi SN Marty Romańskiej pozwalają na stwierdzenie, że występuje sytuacja z art. 41 § 1 k.p.k.

Sędzia SN Marta Romańska wyraziła w sposób zdecydowany swój stosunek do przedmiotu postępowania w sprawie I ZB 42/25, uznając, że orzekanie przez sędziów, którzy objęli urzędy w takich samych okolicznościach co SSN Tomasz Demendecki, grozi nieważnością postępowania.

Należy zatem uznać, że wątpliwości odnoszące się do bezstronności sędziego są na tyle istotne po stronie sędzi Marty Romańskiej, że uzasadniają w tym wypadku zastosowanie art. 41 § 1 k.p.k.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji.

[M. T.]

[r.g.]